

Czakó Dóra

A magyar zenei művészetközvetítés egyik jelentős kiindulópontja: a Ringató-foglalkozások rendszere

2018-ban indult el egy új Bachelor zenei képzés hazánkban, zenekultúra néven, amelynek elsődleges célja a zenei szakirányú művészetközvetítés oktatása. Az ehhez kapcsolódó művészetközvetítési és rendezvényszervezési tantárgyak tematikái rugalmasak, és igyekeznek minél szélesebb spektrumot felölni. Állandó vendégelőadóink mellett a szakma legnevesebb szakemberei is tartanak egy-egy témában előadást.¹

Második alkalommal 2023. április 18-án Gállné Gróh Ilona a Ringató-foglalkozások, a Ringató-módszer megalapítója foglalta össze gondolatait a zenekultúra alapképzési szakos hallgatók számára. Az előadás kettős sikert ért el: egyfelől megismertette a módszert, másrészt teret adott a diákok számára, hogy aktív művészetközvetítőkké, Ringató-foglalkozásvezetőkké váljanak, amennyiben érdekli őket ez a terület. A művészetközvetítés és az „oktatás” különleges együttállása, amely a szakma fontos alapja.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a zenekultúra szakemberek szervezői, műsorvezetői, adminisztratív jellegű munkatípusai mellett ennek a módszernek a megismerésével egy újabb lehetőség nyílt a volt és jelenlegi hallgatók számára. A zenei alapismeretek elengedhetetlenek a szakmában, azonban ez a lehetőség nem háttérsegítséget nyújt a művészeknek, pedagógusoknak, hanem valódi aktivitást feltételez

¹ A 2022/2023-as tanév tavaszi félévében a 2. évfolyamos hallgatók központi témája a gyermekek zenei ismeretterjesztésével foglalkozik, mivel az aktuális évfolyam a hallgatókból álló ismeretterjesztő koncertet tart hátrányos helyzetű 6-10 közötti gyermekeknek május folyamán. Több vendégelőadónk is ehhez a témához kapcsolódik a félévben: Toadere-Kovács Dalma (a Kolozsvári Magyar Opera mediátora) Solymosi-Tari Emőke (Szent István Filharmonikusok, Felfedezőúton- és Pastorale-sorozatok), Gállné Gróh Ilona (a Ringató-program alapítója), Bernáth Éva (Magyar Állami Operaház, Erre varrj gombot! sorozat), Tarr Ferenc (Magyar Zene Háza, családi programokért felelős szerkesztő). Minden évben megtisztelte a szakot előadásával a tavaly elhunyt Lukácsné Győző is (BonBon Matiné).

foglalkozásvezetőként: az összes tanult zenei tantárgyak használatát jelenti, valós zenei élményt közvetítenek.

A Ringató szó mögöttes tartalma négy nagy területet fed le.

1. Értjük alatta a kisgyermekes családoknak szerveződő művészeti nevelési programot, egy zenei nevelésre irányuló foglalkozásformát, amely 3 éves korig ajánlott. Ez hetenkénti rendszerességgel történik, azonban az elmúlt időben Ringató Gyerekkoncerteket is tartanak, ahol egyszerre több száz család vesz részt.²

2. Az évek alatt számos kiadványt, könyvet jelentettek meg, ezáltal könyvcsalád is kialakult: eddig 22 kötet látott napvilágot, amely három nagy sorozatra bontható [Ringató könyvek, Borsi mesék, Ringató-lapozók]. A foglalkozásokból merített zenei anyagot tartalmazó Ringató névre hallgató képpel, szöveggel és kottákkal illusztrált kiadványnak eddig hét kötete került publikálásra.³ A Ringató-lapozók vastaglapú könyvek, jelenleg hétkötetes sorozatot alkotnak.⁴ „Nézegetnivalók, énekelnivalók, mesélnivalók. A könyvek varázslatos képi világa kiváló grafikusművészek keze munkáját dicséri.”⁵ Gáll Viktória Emese Ringató-mesék és Borsi-mesék sorozatát átszövi a hangszerek és magyar népdalok megismertetése, mindez CD-melléklettel, illetve online zenei melléklettel.

3. A Ringató a kodályi elvekre épülő szisztematikus felépített rendszer, módszer, amely 2021 őszén Magyar Örökség-díjas lett.

4. A Ringató nagy nevelői közösség, amely a határon belüli és határon túli foglalkozásvezetőket összefogja, jelenleg „161 foglalkozásvezető 386 településen, 456 helyszínen tart hétről hétre rendszeres Ringató foglalkozásokat.”⁶ A védjegy szakmaiságának biztosítéka, hogy a vezetés, valamint a foglalkozásvezetők heti szinten tartják a kapcsolatot, leginkább online és tapasztalatot cserélnek.

² A Millenáris Fogadó és a Nemzeti Táncszínház ad otthon ezeknek az eseményeknek, ahol több hangszeres és énekes fellépő is van. A legközelebbi alkalom ilyen alkalom 2023. május 7-én lesz, ahol többek között Gryllus Vilmos is fellép. <https://www.ringato.hu/hirek/ezer-csalad-enekel-anyak-napja-a-ringatoval> utolsó megtekintés: 2023.04.28.

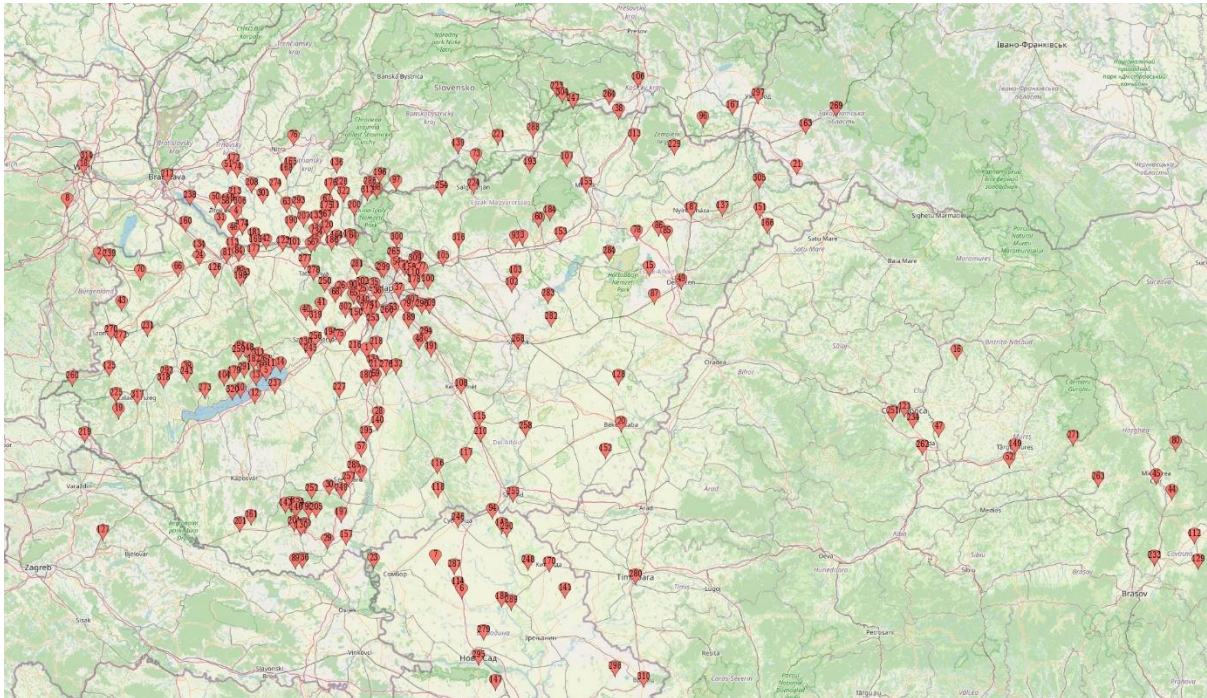
³ Ringató, Zöld könyv-Ölbéli játékok, mondókák, hangutánzó, dalok, Ringató Lila könyv-hetvenhét gyerekdal, Ringató-Piros könyv-Hetvenhét magyar népdal, Ringató-Hatvan magyar népdal, Ringató-Sárkányparipán vágattam, Ringató-Szunnyadj, kisbaba, Jöjj ki, napocska – Ringató bölcsődéseknek (antológia)

⁴ Én elmentem a vásárba..., Cifra palota..., Megfogtam egy szúnyogot, A part alatt, Hej, Dunáról fúj a szél, Kis kece lányom, Borsi az erdőben, Este van már nyolc óra, Hull a szilva a fáról

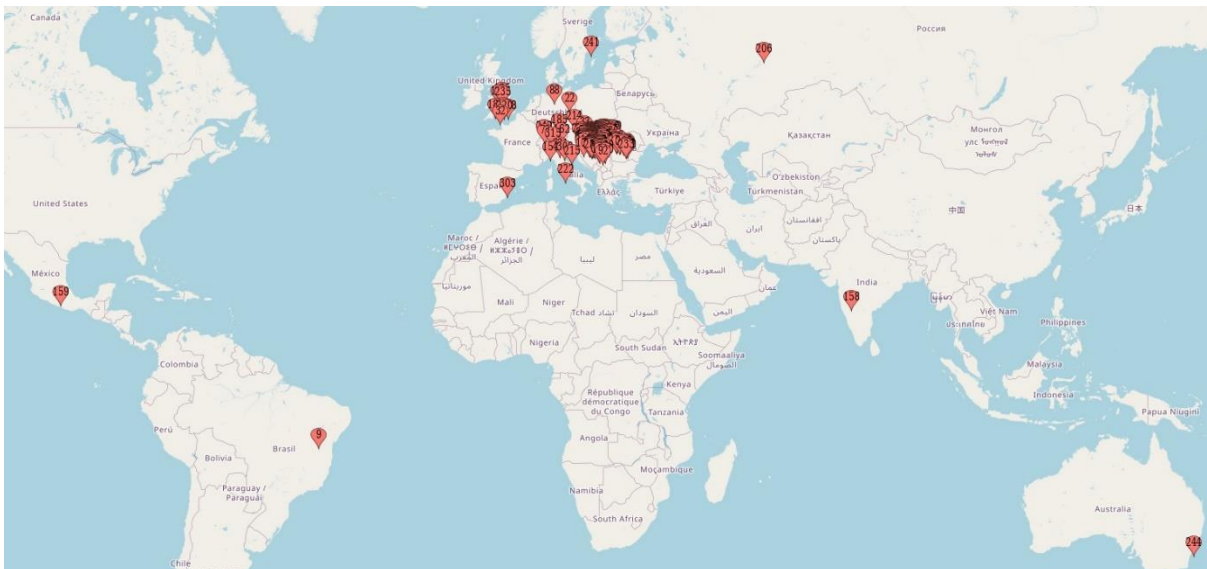
⁵ <https://www.ringato.hu/webshop> utolsó megtekintés: 2023 05.01.

⁶ <https://www.ringato.hu/> utolsó megtekintés: 2023 05.01.

Az első térkép Magyarország és a határon túli magyar települések helyszíneit mutatja meg:

A következő világtérképen a Magyarországon kívüli városok⁷ láthatóak:

⁷ A történelmi Magyarország területén kívüli városok: Baden bei Wien, Bécs, Berlin, Bournemouth (Anglia), Brno (Csehország), Freiburg i.Br. (Németország), Hamburg, Kehl (DE), Leeds, London, Manchester, Milánó, München, Newport (Anglia), Nürnberg (Németország), Oxford, Prága, Reading, Róma, Sankt Pölten (Ausztria), Sheffield, Stockholm, Strasbourg (FR), Sydney, Valencia (Spanyolország), Visk, Wolfurt

30 évvel ezelőtt, 1991-ben indultak el a foglalkozások Szekszárdon, amikor egy édesanyában felmerült az igény, hogy az óvodai zenei foglalkozásra szeretné bevinni egy éves gyermekét. Ekkor Gróh Ilona felajánlotta, hogy szívesen tart néhány bölcsődés korú gyermeknek heti egyszer zenei foglalkozást, amelyek annyira népszerűvé váltak, hogy több csoportot is indítani kellett az évek során. Budapesten is elindultak a foglalkozások, amelyek annyira közismertté váltak, hogy 1998-ban a Duna Televízió háromszor fél órás műsorban mutatta be a tevékenységüket, innen ered maga a kifejezés a Ringató.

Gróh Ilona mestere Forrai Katalin, aki Kodály Zoltán tanítványa volt. A tőle tanultakat vitte tovább, ötvözte és felismerte azt a nem piaci rést, hanem társadalmi igényt, amely az egyik legtermészetesebb kapcsolat szülő és gyermeke között.⁸ Dr. Solymosi Tari Emőke a Magyar Örökség-díjátadón az alábbi sorokkal illette Gróh Ilona munkásságát: „Az, amit Dr. Gáll Ferencné Gróh Ilona zenepedagógus 1991-től kezdve, az elmúlt 30 év alatt a Ringató zenei nevelési programmal megteremtett, túlzás nélkül nevezhető csodának. Modern világunkban, dacolva a lehúzó erővel, visszaadta az édesanyáknak és édesapáknak azt az elfeledettnek tűnő tudást és készséget, ami korábban, a paraszti életformában természetes volt.”⁹ Mindez az éneklés öröme, amely sokak számára ma már nem természetes.” Forrai Kodály irányelveire építette munkásságát és elsősorban a bölcsődei, óvodai korcsoportok zenei nevelését tűzte ki célul.¹⁰

Tudományos, nemzeti, egyszerű, letisztult, plasztikus, formálható értékről beszélünk, amely egyedülálló a világban.

Tudományos: a magyar népdalok képezik a módszer alapját, a kodályi-bartóki tudományos kiadványokból is merít.

Nemzeti: a magyar nemzet legősibb zenei anyagára a népzeneire, ezen belül is a gyermekdalokra, népdalokra, népi mondókákra, népi hangutánzókra, ölbeli játékokra épít.

⁸ A nem piaci rés alatt értendő, hogy a ringató foglalkozásvezetők nem franchise rendszerben működnek, csupán védjegyhasználati szerződést írnak alá a tanfolyam elvégzése után.

⁹ Részlet Dr. Solymosi-Tari Emőke zenetörténész, az MMA rendes tagja méltatásából, amely a Magyar Örökség díj átadásakor hangzott el 2021. szeptemberében.

¹⁰ Forrai Katalin: Ének a bölcsődében, Móra könyvkiadó, 2016. Alapkiadás: Ének a bölcsődében, 1974. Zeneműkiadó.

Egyszerű: a kodályi elvre épít, a szülők meggyőzése a célja, a foglalkozásokhoz mindösszesen egy képzett foglalkozásvezető, egy üres terem, egy nagy szőnyeg és néhány szék szükséges

Letisztult: a szakmai kiadványok és a foglalkozások felépítése egyértelműen egységes, világos képet mutat és rávilágít az elmúlt 30 év gyakorlati tapasztalatára

Plasztikus: a foglalkozások előre megtervezett anyaga eltérhet az adott helyzetre tekintettel, amennyiben például a gyerekek másképpen reagálnak a zenei anyagra

Formálható: a foglalkozásokra jellemzőek a fix támpontok, amelyeket zenei elemmel töltenek meg, ezáltal érik el az érzelmi hatást. Az élmény, az éneklés-játék élménye, a közösségi élmény, a zenei játékos élmény mind-mind kitűzött cél.

A fent felsorolt jellemzők mellett a program fókusza nem más, mint a szülők oktatása. Gróh Ilona hamar felmérte, hogy a kisgyermekes szülők egyre kevesebbet énekelnek, mivel bizonytalanok saját magukban. A foglalkozások ezért elsősorban mintául szolgálnak az otthoni éneklésére vonatkozóan, a foglalkozásvezetők oktatják a felnőtteket és bátorítják arra, hogy ne csak abban a heti fél órában merjenek énekes-játékos módon foglalkozni gyermekeikkel. Ez a segítség a magyar családok több tízezreinek segít, amely a kisgyermekes egész mentális életére igen pozitív hatással van. A legtöbb esetben sikerül énekszóra bírni azokat a szülőket is, akik szégyellik, hogy nem tudnak tiszta hangot kiadni, ezáltal feloldódik bennük a szégyenérzet és nyitottabbá válnak a zenei befogadás és alkotás örömeire. Ilyen formában a későbbi zenei nevelés is meghatározó, mivel azok a szülők, akik nem tartották fontosnak a művészeteket, de a Ringatón keresztül pozitív élményt szereznek, a későbbiekben elviszik gyermeküket koncertekre, színházba. Társadalmunk legfontosabb és egyben legkisebb egységét a családot célozza meg, a családból indul ki a program. Természetesen a kisgyermekes zenei élménye is központi helyet kap, mindezt úgy, hogy az szülő-gyermeki kapcsolat különleges színteret kap: „Egy Ringatón majdnem minden megtörténik, ami egy kicsi gyerek és az édesanyja között a szó, az ölelés, az érintés és az ének közvetítésével megtörténhet.”¹¹

¹¹ Nők Lapja magazin, 2006. május 3., 20-21. oldal

Az értékes zenei anyag tudományos forrásokon alapszik, de mindemellett törekszik az egyszerűsége is, hiszen a kisgyermek nem képes nagyobb ambitust áténekelni, amennyiben eltalálják néha-néha három éves kor előtt a hangokat, ekkor még nem lehet őket direkt módon tanítani.¹² Ingereket biztosítunk számukra mértékkel, mert a túl sok inger ugyanolyan káros lehet, mint a túl kevés. Aki foglalkozásvezető szeretne lenni, azoknak a Gróh Ilona által összegyűjtött több könyvnyi anyag elsajátítására sikeres felvételi vizsga után kerülhet sor. Az alkalmassági vizsga a szakmaiság mellett nagy hangsúlyt fektet az emberi tulajdonságokra, kiváló pedagógiai érzék szükséges (bár nem szükséges a pedagógus végzettség). Mindenki, aki szeretne foglalkozásvezető lenni tudnia kell, hogy nem állásra pályázik, amennyi csoportot képes megtölteni, annyiszor tudja tanítani a felnőtteket a zene örömeire. Ez lehet hetente több alkalom is, de az sem probléma, ha hetente mindösszesen egyszer fél órát tart egy foglalkozásvezető, aki az összes időpontot természetesen saját maga határozza meg, így számos esetben zenepedagógusok tartják ezeket az alkalmakat az iskolai elfoglaltságaik mellett. Hasonlóan szabadon működik a foglalkozásokra járó családok heti megjelenése, mivel a legtöbb esetben még bejelentkezés sem szükséges az egyes helyszínekre.¹³

Idén nyáron a Ringató Módszertani Tanfolyamot 25. alkalommal tartják meg, az egyhetes képzés végén a résztvevők hivatalos foglalkozásvezetőkké válnak, a program végén reklámanyagot, szóróanyagot kapnak, minden szervezéssel kapcsolatos részletekre felkészítik őket.¹⁴

A kezdeti foglalkozások lehetőségei, illetve az utánuk következő évek tapasztalatai alakították ki a mai foglalkozások körülményeit. Üres terem, szőnyeg, székek- az egyszerűsége hívja fel a figyelmet. Mindösszesen ennyit láthat az első alkalmon résztvevő család. A gyermekek

¹² Gróh Ilona: Ringató, módszertani kézikönyv. Kiadja: Gróh Ilona, 2022, 8-9-o.

¹³ A kisebb helyszíneken a foglalkozásvezetők kérhetik az előzetes regisztrációt a hely szűke miatt, amennyiben túl sok jelentkező lenne, abban az esetben egy későbbi időpontot megnyitnak, vagyis a regisztrációt kérők is rugalmasak és az igényekhez alkalmazkodnak. A Ringatón résztvevők ideális létszáma 10-15 fő felnőtt és a gyermekek, de ez a terem méretétől, valamint a foglalkozásvezető habitusától is függ.

¹⁴ A kezdő foglalkozásvezetők saját vállalkozást nyitnak, így minden szervezési feladatot ők látnak el, vagyis nem a program alkalmazottai. A social media és egyéb hirdetési lehetőségekről is tájékoztatást kapnak. Minden foglalkozásvezető a saját lakhelye környékén keresi a lehetőségeket, vidéken egyszerűbb a helyzet, viszont a főváros szinte minden kerületében már tartanak foglalkozásokat. Ebben az esetben az új foglalkozásvezetők úgy választják ki a helyeiket, hogy tekintettel vannak a már működő egyéb helyszínekre.

figyelmét semmi nem tereli el, nem kapnak ritmushangszereket, bábokat, egyéb játékeszközöket, a tárgyi eszköztelenség jellemzi, csak az élő zenére koncentrálnak. A foglalkozásvezetők mindegyike játszik valamilyen hangszeren, amellyel színesebbé teszi a zenei anyagot (népi hangszerek és klasszikus hangszerek egyaránt megszólalnak).

Azok, akik részt vettek már egy-egy Ringató foglalkozáson, számukra kiderül a zenepedagógiai koncepció, a szilárd, ám mégis rugalmas szerkezeti váz. A fix támpontokat zenei elemek töltik ki, teljes ívet járnak be a félórás alkalmak, amelyek az élményszerzést állítják középpontba. A zenei, közösségi és a játékok általi élmények megkoronázása a szülő és a gyermeke kapcsolatának a kiteljesedése.

A foglalkozásvezetőknek és a Ringató-program iránt érdeklődőknek hasznos kiadvány a 2022-ben megjelent Ringató módszertani kézikönyv. A 107 oldalnyi terjedelem szerkezete világos, tisztán érthető és egyértelműen bemutatja a módszer lényegét. Az első két fejezet a bevezetőn túl, a kodályi elveket veszi számba, ezzel előkészítve a 2. fejezetet, amely a foglalkozások céljait jelöli meg. Majd a zenei anyagról kapunk információt, amely három nagy egységet takar: dalanyag, ölbéli játékok, mondókák. A 4. fejezet a zenei anyagok tanítását ismerteti a Ringató módszer alapján, majd a következőkben a szerző¹⁵ kitér az egyéb zenei mozzanatokra, mint például a ritmikus járásra, a tapsvisszhangra és a rögtönzésre. Érdeemes megemlíteni, hogy a kisgyermeknevelők, óvónők és zenepedagógusok számára, akik ismerik a zenei képességfejlesztés területeit, olyan részeket is találunk a könyvben, amelyek a nem ajánlott kategóriát képezik. A dallambújtatást nem ajánlja Gróh Ilona ennek a korosztálynak, (illetve a foglalkozáson résztvevő felnőtteknek) szerinte többet ér, ha egyszerűen és sikeresen oldunk meg valamit a szülőkkel.¹⁶ Az 5.4. fejezet a foglalkozásokon használt hangszerekről szól, egyértelmű leírást kapunk, melyeket lehet használni ezeken az alkalmakon. Kodály útmutatásait követve központi szerepet játszik az énekhang, „emellett azonban szeretnénk, ha a foglalkozásainkat hangszerek is gazdagítanák, sokféle hangzással ismerkednének kicsik és nagyok....Lehet klasszikus vagy népi hangszer pl.: furulya, fuvola, oboa, hegedű, brácsa, gordonka, gitár, citera, koboz, metallofon, xilofon, ritmushangszerek, de más is. Zongorát,

¹⁵ Gróh Ilona: Ringató, módszertani kézikönyv. Kiadja: Gróh Ilona, 2022.

¹⁶ Gróh Ilona: Ringató, módszertani kézikönyv. Kiadja: Gróh Ilona, 2022. 62.o.

hangosabb fafúvást, rézfúvósokat, elektromos hangszereket nem használunk.”¹⁷ A hangosabb fafúvós, rézfúvós hangszerek a nagy hangerejük miatt érthetőek miért nem ajánlatosak, ugyanígy az elektromos hangszerek is. Azonban a zongora nem teljesen egyértelmű, a könyvben nem kapunk rá választ, viszont az alapító előadásából kiderült mi a probléma vele: egyrészt a foglalkozásvezető a zongorajáték alatt nem tud részese lenni a közösségnek, mivel nem lehet magával vinnie a hangszert, másfelől a gyermekeket kibillentheti pl. alá tudnak bújni. Mindemellett a mérete miatt egyfajta gátat képez a családok és foglalkozásvezetők között. Amennyiben az adott teremben elérhető a zongora, abban az esetben a foglalkozások végén nagyon rövid koncert formájában meg lehet őket szólaltatni. A könyv következő fejezete a foglalkozások szerkezetét, felépítését mutatja be, miként szükséges egy foglalkozásvezetőnek felkészülnie ezekre az alkalmakra. A kisgyermekes szülőknek a foglalkozások talán legfontosabb momentum, hogy „bármikor be lehet kapcsolódni és bármikor ki lehet maradni,”¹⁸ mivel sosem lehet tudni melyik gyermek, melyik napszakban, mennyit bír.

A váz, amely szintén változtatható helyzettől függően az alábbi:

A Ringató váza¹⁹
Kezdés: ismertebb bevezető dalok, új dal tanítása (amennyiben van)
Ölbéli játékok
Tapsvisszhang/hangutánzók
Sétáltató
Pihenő: közös ének, hangszer, zenehallgatás
Ölbéli játékok
Tapsvisszhang/hangutánzók
Befejezés: tájékoztatás, közös éneklés, hangszer

Öt kidolgozott foglalkozásterv is szerepel a fejezetben, amelyek ismertebb és kevésbé ismert zenei anyagokra épülnek, valamint egy gyakorlott csoport tervezete is megjelenik mindezek

¹⁷ Gróh Ilona: Ringató, módszertani kézikönyv. Kiadja: Gróh Ilona, 2022. 76.o.

¹⁸ uo. 80.o.

¹⁹ uo. 79.o., 84-92.o.

végén. A legkisebbek zenei képességeinek fejlődésére is kitér a könyv, egyesével veszi végig a részterületeket (éneklés, zenei hallás, ritmusérzék, tempóérzékelés, zenei formaérzékelés, zenehallgatás). Végül az utolsó fejezet arra mutat rá, hogy a zenei nevelés milyen egyéb területeket fejleszt mér ebben a korosztályban. Az ismétlések segítik a kisgyermek figyelmének fejlődését, az ölbéli játékok a képzeletüket fejlesztik, az emlékezetük, a kreativitásuk, a szókincsük mind-mind előrehalad. Az egyenletes járással, a mérő megtartásával a mozgásfejlődés sem elhanyagolható. A hiánypótló könyv a végén a témában fellelhető bibliográfiával segíti a terület iránt érdeklődőket.

A családok segítő kiadványok, a Ringató könyvek hozzájárulnak a foglalkozásokon megtanult dalok, mondókák, ölbéli játékok gyakorlásához, ugyanakkor teret adnak az új anyagnak is, amennyiben a szülők nyitottak rá. A gazdagon illusztrált kiadványokhoz Cd-melléklet,²⁰ valamint egyéb internetes tartalommegosztó oldalak segítik a családokat.²¹ Ilyen formában tökéletes elérést biztosít, mivel 12 felületen is elérhetőek a könyv zenei anyagai.

Hogyan épülnek fel és mennyiben térnek el a Ringató könyvek Forrai Katalin munkásságától, az alábbiakban ezekre keresem a választ. Az első és legfontosabb kérdés, kinek/kiknek szólnak a kiadványok. Forrai Katalinnál egyértelműen a szakembereknek, a csecsemő- és kisgyermeknevelőknek²², valamint az óvodapedagógusoknak.²³ Mindkét alapműve az Ének a bölcsődében és Ének az óvodában alapos elméleti tudást nyújt, legfőképpen az óvodásoknak szóló kiadványban, amely 107 oldalon taglalja és foglalkozik a zenei neveléssel, a zenei képességekkel és azok fejlesztéseivel, valamint a tervezéssel. 330 dalt, mondókák és játékot tartalmaz a kötet, amíg a bölcsődei kiadvány ennél valamivel kevesebbet 252-öt. Természetesen ekkora anyagra és elméleti tudásra a szülőknek nincsen szüksége, így azt gondolnánk Gróh Ilona ennek megfelelően alakította ki saját köteteit. A legrégebbi Ringató Zöld könyv a bevezetője és előszava valóban a szülőkhöz szól, rövid tömör, viszont a dalanyag

²⁰ A már említett zöld könyv a legrégebben kiadott (2012), ehhez még CD-melléklet van.

²¹ A Ringató-Lila könyv a legújabb 2021-es, az alábbiakat olvassuk a belső borítón: „A kiadvány zenei anyaga Ringató-Lila könyv címen megtalálható az interneten a következő tartalommegosztó oldalakon: Amazon Music, Apple Music, Google Play, Deezer, eMusic, Tidal Music, Spotify, iTunes, YouTube, Soundtrack, TikTok, IMVU

²² Forrai Katalin: Ének a bölcsődében, Móra könyvkiadó, 2016, 2020. Harmadik kiadás. Alapkiadás: Ének a bölcsődében, 1986. Zeneműkiadó.

²³ Forrai Katalin: Ének a bölcsődében, Móra könyvkiadó, 2016. Alapkiadás: Ének a bölcsődében, 1974. Zeneműkiadó.

résznel meglepődve tapasztaljuk, hogy nem kevesebb, mint 179 dal, mondóka, ölbéli játék található.

Forrai Ének a bölcsődében kötetének felépítése az elméleti bevezetésen túl az alábbi témakörökre tagolódik: 1. Altatók, 2. Felnőtt játéka a kicsi gyermekkel, 3. Állatokról szóló dalok, mondókák, 5. Ünnepek, évszakok, 5. Egyéb mondókák és dalok. Gróh alap Ringató Zöld könyve egyértelműen a családi koncepcióját tükrözi: 1. Simogatók, arcot, kezet érintgetők, 2. Billegők-ballagók, tipegők-topogók, 3. Lábmozgatók, kézmozgatók, dülöngélők, 4. Ide-oda hintáztatók, libbenők, 5. Lovon döcögők, kocsin zötyögők, 6. Csiklandozók, dögönyözők, 7. Kézcsattanók, ujjszámolók, 8. Altatók, rengetők-ringatók, 9. Kacagtatók, hangutánzók, mókázók, 10. Magyar népdalok, 11. Európai népek dalai. A Ringató-Lila könyv, mint ahogy a címlapon is szerepel 77 gyerekdalt tartalmaz, amelyek három nagy csoportot ölelnek fel () a zöld könyvhöz képest annyi változást lehet tapasztalni, hogy a végén találhatjuk a bevezetőt, amely 18 oldalt tartalmaz, mivel ez a kiadvány már nem csak a szülőket, hanem a kisgyermeknevelőket, óvónőket és tanítókat is számba veszi a dalanyaga miatt. A másik lényeges különbség, hogy a játékleírásokat nem az adott anyagnál tárgyalja, hanem szintén a kötet végén. Ezeket a játékformák az adott gyermekdaloknál eddig nem használták, mivel Gróh úgy gondolta, szeretné elkerülni a didaktikus daltanítást, ezért már meglévő játékokat párosított a kiválasztott dalokhoz, mindezt úgy, hogy az adott dal szerkezeti vázát vette alapul. A kiadvány másik különlegessége a sajnálatos módon már kevésbé használt *Kodály Kis emberek*²⁴ dalai című kötetének értékmentése, mivel a kodályi dallamok mellett megjelennek benne pl. Csukás István, Gazdag Erzsébet, és Weöres Sándor versei is.

Említésre méltó a Ringató, Piros könyv (Hetvenhét magyar népdal)²⁵ kiadvány, amelyet a szerző szélesebb körnek szán: szülőknek, pedagógusoknak, családoknak, tanítványainak, pályatársainak ajánl. A Bartók szerinti öt nagy dialektus terület szerint csoportosította a népdalokat. A kiadvány elsődleges célja, hogy a magyar népzenei hagyományokat ismertesse meg: számos jól ismert dallamot is tartalmaz, emellett népzenei különlegességek is a kötet

²⁴ Kodály Zoltán: Kis emberek dalai. Zeneműkiadó Budapest, 1962.

²⁵ Gróh Ilona: Ringató, Piros könyv, Hetvenhét magyar népdal, kiadja: Gróh Ilona, 2022.

részei. Mind a hetvenhét népdal megjelöli a gyűjtés helyét, amelyet egy térkép is jelez a könyv legvégén.

Lényeges kérdés, hogy a Forrai által összegyűjtött és rendszerezett nem kis mennyiségű dalon, mondókán túl Gróh képes-e új zenei anyagot adni. A válasz igen és az alábbi ábra ezt jól mutatja. Forrai eddig tárgyalt két alpművét hasonlítottam össze a Ringató - Zöld könyv első két fejezetével.

1. Simogatók, arcot, kezet

érintgetők

2. Billegők-ballagók, tipegők-topogók

Cicuska, macuska	Egy, kettő, három, négy
Ciróka, maróka	Erre kakas, erre tyúk
Borsót főztem	Jár a baba jár
Szita, szita, sűrű szita	Jár, jár, jár
Hasítom, hasítom	Sétálunk, sétálunk
Áspis, kerekes	Menjünk, menjünk
Babona, babona, bablencse	Hipp-hopp, haja hopp
Én kis kertem kerteltem	Vili vári
Kerekeset, böködőset	Azért varrták a csizmát
Csip, csip csóka	Csicseriborsó
Töröm, töröm a mákot	Egyél libám
Csiteri, csütöri csütörtök	Túrót ettem
Ecem, pecem, pomporádé	Dombon törik a diót
Én is pisze	Csett, Pápára, pillangóra
Kávét, tea	Gólya viszi a fiát
Itt az oltár	Gyékén, gyákán
Sűrű erdő	Elment a tyúk a vásárba
Zöld erdő	Badacsonyi rózsafán
A házat kiséperjük	Gombolya céna
	Héja, hája, lakatos
	Koma, koma, komálunk

Nincs szebb madár, mint a lúd

Dirmeg-dörmög a medve

Ég a gyertya, ég

Bíbici Panna

Jákobnak volt hat fia

A kék az *Ének a bölcsődében*, a rózsaszín az *Ének az óvodában* anyagában is megtalálható. A két fejezet 45 tételéből összesen 15 hozott újat, vagyis a harmada nem található meg egyik kötetben sem, amely a szerző szakmaiságát, tudását, alaposágát egyaránt meghatározza a kutatómunkájával együtt.

Gróh Ilona magasiskolát teremtett, amelyet 161 foglalkozásvezetővel hétről-hétre szülők és gyermekeik ezreinek ad tovább. Felismerte, hogy a társadalmunk legkisebb egységének, a családnak szüksége van a magyar dallamkincs, a gyermekjátékok újraélesztésére, amelyre kiváló programot hozott létre. 30 éves munkássága mára beérett, szeretete, a zene iránti tisztelete és az általa összeállított értékes anyagok Kodály országának nevét öregbítik.

A szerzőről: az ELTE BTK Zenei Tanszékén, az Ének-zene tanár, karvezető, valamint a Szolfézstanár szakokon végzett 2005- ben és 2006-ban, majd két évvel később a Zeneakadémia egyházzene-művész, kóruskarnagy szakán is oklevelet szerzett. A PhD fokozatot az ELTE BTK Filozófiatudományi Doktori Iskola Esztétika programjában teljesítette. Az MTA BTK Zenetudományi Intézet Régi Zenetörténet Osztályán tizenkét éven keresztül dolgozott, négy éven keresztül az Óbudai Társaskör zenei referense volt, zenei rendezvényszervezéssel foglalkozott. Jelenleg (2018- tól) az ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézet egyetemi tanársegédje, a művészetközvetítői tantárgycsoport vezetője. Kántorként, scholavezetőként és korrepetitorként is tevékenykedik, ilyen formában igyekszik munkájában az elmélet és gyakorlat egyensúlyát megtartani